

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verslag over de doorlichting van buso Spermalie Secundaire school te BRUGGE

---

Hoofdstructuur buitengewoon secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 61085-129957

Instellingsnummer 129957

Instelling buso Spermalie Secundaire school

Directeur Kristof SPRUYT

Adres Potterierei 45 - 8000 BRUGGE

Telefoon 050-47.19.85

Fax 050-47.19.87

E-mail buso-spermalie@de-kade.be

Website www.de-kade.be

Bestuur van de instelling De Kade Vzw

Adres Potterierei 42 - 8000 BRUGGE

CLB Vrij CLB Brugge(n)

Adres Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 01-02-2016, 02-02-2016, 03-02-2016, 04-02-2016, 05-02-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 05-02-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 03-03-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Cathy MOELANTS

Teamleden Wim BAUDE, Johanna COEMAN, Geert POLFLIET

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING.....                                                                                                                        | 3  |
| 1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....                                                                                                      | 5  |
| 2 SAMENVATTING .....                                                                                                                  | 5  |
| 3 DOORLICHTINGSFOCUS .....                                                                                                            | 7  |
| 3.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus .....                                                                                     | 7  |
| 3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....                                                              | 7  |
| 4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....                                                                             | 8  |
| 4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                                                             | 8  |
| 4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                                                                         | 8  |
| 4.1.1.1 Opleidingsvorm een - Algemene en Sociale Vorming.....                                                                         | 8  |
| 4.1.1.2 Opleidingsvorm vier: Frans in graad 1 B-stroom en Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding<br>(leerplan D/2010/7841/018) ..... | 10 |
| 4.1.1.3 Opleidingsvorm vier: maatschappelijke vorming in Graad 2 Kantoor<br>(leerplanD/2014/7841/027) .....                           | 12 |
| 4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....                                     | 15 |
| 4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....                                                                    | 16 |
| 4.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....                                                                            | 17 |
| 5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....                                                                                         | 18 |
| 5.1 Aanvangsbegeleiding .....                                                                                                         | 18 |
| 5.2 Leerbegeleiding.....                                                                                                              | 19 |
| 6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                                                                                                 | 20 |
| 7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....                                                                                             | 22 |
| 7.1 Wat doet de school goed? .....                                                                                                    | 22 |
| 7.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                                                               | 22 |
| 7.3 Wat moet de school verbeteren? .....                                                                                              | 22 |
| 8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN .....                                                                                   | 23 |
| 9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....                                                                                     | 23 |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPD-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leerprestaties.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de vijf fasen van handelingsplanning:
    - ♦ de beginsituatiebepaling
    - ♦ de doelselectiefase
    - ♦ de voorbereidingsfase
    - ♦ de uitvoeringsfase
    - ♦ de evaluatiefase.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Het buso Spermalie omvat twee scholen die samen één pedagogisch geheel vormen met twee verschillende administratieve instellingsnummers (61085 en 129957), gelegen op eenzelfde campus. De onderwijsinspectie kan - om juridische redenen - enkel verslag uitbrengen per schoolnummer. Omwille van de eenheid in schoolwerking en -organisatie wordt het pedagogisch geheel in de verslagen 'de school' genoemd. Structuuronderdelen die in beide instellingsnummers werden onderzocht hebben een identiek verslag. Dit is ook zo voor het verslag over de processen, de vakoverschrijdende eindtermen, het beleid met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de school, een selectie van de regelgeving en het algemeen beleid. In de school met instellingsnummer 129957 handelt het verslag van opleidingsvorm een over de afdeling voor leerlingen met een visuele beperking. In de school met instellingsnummer 61085 handelt het verslag van opleidingsvorm een over de afdeling voor leerlingen met een meervoudige beperking en de afdeling voor leerlingen met een autismespectrumstoornis.

## 2 SAMENVATTING

Dit verslag geeft de vaststellingen weer van de doorlichting in de school voor buitengewoon secundair onderwijs Spermalie te Brugge(129957). De school heeft een aangepast onderwijsaanbod voor jongeren met een visuele en auditieve beperking en jongeren met een autismespectrumstoornis. Het studietoestand aanbod omvat opleidingsvorm een en opleidingsvorm vier. Binnen opleidingsvorm vier biedt de school de studierichting eerste graad B-stroom en Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding en de tweede en derde graad bso Kantoor aan met eveneens een derde leerjaar Kantooradministratie en gegevensbeheer. De onderwijsinspectie besliste, op basis van gegevens die ze vooraf onderzocht, om de vormingsonderdelen en processen te onderzoeken die vermeld zijn onder 3.1 en 3.2 in dit verslag. Verder onderzocht de onderwijsinspectie ook het beleid met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de school, een selectie van de regelgeving en het algemeen beleid.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering respecteert en dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De vakoverschrijdende eindtermen krijgen een kwaliteitsvolle invulling via projecten en in meerdere vakken. De aandacht voor de doeltreffendheid kan nog beter.

De Algemene en Sociale Vorming in opleidingsvorm een bereidt de leerlingen onvoldoende realistisch voor op maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving waar in ondersteuning voorzien is. Het curriculum wordt onvoldoende bepaald door middel van de verplichte handelingsplanning. Er is een te beperkte doelenselectie op maat. Onderwijsactiviteiten worden onvoldoende gekozen vanuit de decretale ontwikkelingsdoelen. De planningsdocumenten vertonen grote kwaliteitsverschillen. De vakgroep vertoont een grote betrokkenheid bij de leerlingen maar werkt door het ontbreken van duidelijke afspraken nog te weinig gelijkgericht.

Het erkenningsonderzoek van opleidingsvorm vier kwam tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. In de maatschappelijke vorming in de tweede graad bso komen alle leerplancomponenten en vaardigheidsdomeinen in het onderwijs- en leerproces aan bod. Er is voldoende aandacht voor het vaardigheidsgericht handelen en de ontwikkeling van het leerproces. Het gehanteerde proces van handelingsplanning vormt de aanzet voor de afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Frans in de eerste graad van de B-stroom voldoet niet omdat de evaluatiepraktijk onvoldoende is afgestemd op de leerplandoelen.

Het kwaliteitsonderzoek tijdens de doorlichting omvatte de aanvangsbegeleiding en de leerbegeleiding (handelingsplanning op schoolniveau). De school investeert sterk in de aanvangsbegeleiding, die erop gericht is om nieuwe medewerkers vlot te laten instromen in de schoolwerking en hen aan te zetten tot blijvend professioneel reflecteren. Er is een duidelijk begeleidingstraject onder de deskundige leiding van mentoren. De handelingsplanmatige aanpak op schoolniveau (over beide schoolnummers) is niet voldoende doelgericht. De visie hierop is onvoldoende ontwikkeld. De kwaliteit van de planningsdocumenten is te sterk leraarafhankelijk. Dit wordt door de schoolleiding niet in voldoende mate opgevolgd en bijgestuurd waar nodig. Door de verschillende systemen die gehanteerd worden – afhankelijk van de afdeling – is het moeilijk om een duidelijk beeld te krijgen van de doeltreffendheid van de handelingsplanmatige aanpak. De planningsdocumenten zijn te zeer versnipperd over de verschillende digitale platformen. De kennis van de uitgangspunten en visies achter sommige leerplannen voor opleidingsvorm vier en de ontwikkelingsdoelen voor de opleidingsvormen een en twee is te beperkt.

De schoolleiding doet inspanningen om het beleid van onderuit op te bouwen. Toch blijkt dit nog niet ten volle gerealiseerd. De verticale structuur met drie aparte afdelingen binnen elke opleidingsvorm werkt remmend voor een kwaliteitsvolle werking waarbij waardevolle inzichten onvoldoende met elkaar gedeeld worden. De zorg voor de kwaliteit van het onderwijs zit in een ontwikkelingsproces.

Het kwaliteitsonderzoek van de processen en het algemeen beleid toont aan dat de school nog volop in een veranderingsproces zit. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat in opleidingsvorm een de Algemene en Sociale Vorming niet voldoet aan de verwachtingen van de overheid. Dit is ook zo voor het vak Frans in de eerste graad B-stroom. Daarom sluit de inspectie het erkenningsonderzoek af met een gunstig advies beperkt tot drie schooljaren. De school respecteert de onderwijsreglementering en ze schenkt voldoende aandacht aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert dan ook in een gunstig advies.

### 3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

#### 3.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus

| Opleidingsvorm 1                                | Algemene en Sociale Vorming |                    |
|-------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------|
| Opleidingsvorm 1                                | x                           |                    |
| Opleidingsvorm 4                                | Basisvorming                | Specifiek gedeelte |
| Graad 1 B                                       | Frans                       |                    |
| Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding | Frans                       |                    |
| Graad 2 BSO Kantoor                             | maatschappelijke vorming    |                    |

#### 3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

##### Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

##### Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

## 4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

### 4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

#### 4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op.

##### 4.1.1.1 Opleidingsvorm een - Algemene en Sociale Vorming

###### Voldoet niet

De school bereidt de leerlingen onvoldoende realistisch voor op maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving waar in ondersteuning voorzien is. Het curriculum wordt onvoldoende bepaald door middel van de verplichte handelingsplanning.

|                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Structuur</b>                                                                                           | De organisatie van opleidingsvorm een gebeurt verschillend naargelang de doelgroepen. Onderstaand verslag beschrijft de vaststellingen van de werking voor leerlingen met enkel visuele beperkingen (type zes) van schoolnummer 129957. Administratief valt de werking voor leerlingen met een autismespectrumstoornis (type negen), binnen de school 'De Schakel' genoemd, en de werking voor leerlingen met meervoudige beperkingen (type zes en zeven), binnen de school 'De Haven' genoemd, onder schoolnummer 61085 en deze vaststellingen zijn dan ook terug te vinden in het verslag van dat schoolnummer.                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Beginsituatiebepaling</b><br><i>Beeldvorming</i><br><i>Functionele neerslag</i><br><i>Actualisering</i> | De beginsituatie van de leerlingen is op het vlak van hun beperkingen en visuele mogelijkheden goed gekend. Ook de opvoedingsbehoeften worden in diverse documenten goed weergegeven. Er is echter geen functionele en actuele neerslag te vinden over de onderwijsbehoeften en de leervorderingen tot op heden. Ook in de groepswerkplannen is hiervoor te weinig aandacht. Voorbij evaluaties blijven bij elke leraar afzonderlijk en worden onvoldoende aangewend om de beeldvorming bij te sturen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Doelenselectiefase</b><br><i>Op maat</i><br><i>Evenwichtig aanbod</i><br><i>Doelenkaders</i>            | De groepswerkplannen werden dit schooljaar herwerkt. Deze beperken zich tot maximaal drie doelen voor het volledige schooljaar met een zeer beknopte omschrijving hoe dit zich per activiteit mogelijk kan vertalen. Het volledige curriculum vertrekt echter niet vanuit doelen. Er worden jaarlijks activiteiten en vakken gekozen per doelgroep, maar waarop deze keuze gebaseerd is, kan niet worden verantwoord. Sommige leraren hanteren een jaarplan, andere hebben enkel een opsomming van tot hiertoe aangeboden activiteiten. De inhoud van deze documenten is sterk leraarafhankelijk en in een groot aantal hiervan is er geen duidelijke doelenselectie vanuit de decretale ontwikkelingsdoelen terug te vinden. Ook in de activiteitenfiches en agenda's die de leraren hanteren is dit meestal niet terug te vinden. |

### **Voorbereidingsfase**

*Planning*  
*Multidisciplinair*  
*Groeperingsvorm*  
*Vakkenopdeling*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Vakgroepwerking*  
*Infrastructuur en uitrusting*

De leraren trachten op maat van de leerlingen te werken en voldoende te differentiëren, maar dit gebeurt niet steeds met een duidelijke voorafgaande planning. Individuele doelen zijn soms wel terug te vinden in individuele handelingsplannen, maar dit is niet voor elke leerling zo. De onderlinge horizontale en verticale afstemming binnen het multidisciplinair overleg en tussen de leraren onderling is onduidelijk. De kwaliteit van de methodieken en werkvormen die worden gehanteerd is zeer wisselend en niet steeds ten volle afgestemd op de doelgroep. De samenwerking en gezamenlijke doelgerichtheid van de vakwerkgroep is nog sterk voor verbetering vatbaar. De visie achter en de mogelijke implementatie van de decretale ontwikkelingsdoelen is nog onvoldoende gekend. De infrastructuur en uitrusting voldoen om aan deze doelgroep adequaat les te geven.

### **Uitvoeringsfase**

*Planmatige aanpak*  
*Flexibiliteit*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Individualisatie en differentiatie*

Tijdens de klasbezoeken en gesprekken kon worden vastgesteld dat de school ook voor deze doelgroep over geëngageerd personeel beschikt dat met veel aandacht en zorg voor de leerlingen de eigen taak uitvoert. Er wordt voldoende flexibel en gepast omgegaan met acute situaties. De methodieken en werkvormen bleken echter tijdens de klasbezoeken niet steeds optimaal afgestemd op de doelgroep. Het ontbreken van een op voorhand bepaalde planmatige aanpak en differentiatie is hier de oorzaak van.

### **Evaluatiefase**

*Visie en afspraken*  
*Systeem of instrument*  
*Gelinkt aan*  
*doelen/diagnostisch*  
*Transparantie en normering*  
*Rapportering*

Er is geen gelijkgerichte schoolvisie ontwikkeld over evalueren. Elke leraar doet dit naar eigen inzichten en los van elkaar. De visie en afspraken binnen de vakwerkgroep zijn zeer beperkt. De evaluatie is niet gelinkt aan doelen, waardoor ze niet als diagnostisch instrument kan ingezet worden ten behoeve van de actualisering van de beginsituatie. Er wordt enkel geëvalueerd met het oog op een rapportering door middel van een portfolio. De informatiewaarde en transparantie hiervan is ook weer sterk leraar- en vakafhankelijk.

### **SMT**

Voor zo veel mogelijk van de oudere leerlingen wordt een sociaal-maatschappelijke training (SMT) georganiseerd. De inhoud hiervan is zeer divers en volledig afhankelijk van de individuele noden. Deze worden goed voorbereid en geëvalueerd.

#### 4.1.1.2 Opleidingsvorm vier: Frans in graad 1 B-stroom en Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding (leerplan D/2010/7841/018)

##### Voldoet niet

De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen.

##### **Beginsituatiebepaling**

*Beeldvorming  
Functionele neerslag  
Actualisering*

De leraren hebben een relatief goed zicht op de talige beginsituatie van de leerlingen aan de hand van een intakeprocedure, aangevuld met klasobservaties. Aan de hand van toetsen wordt de informatie geactualiseerd en bijgestuurd. In de wekelijkse klassenraden komen desgevallend aspecten aan bod i.v.m. de talige competenties van de betrokken leerlingen. Er wordt een klasprofiel opgesteld met oog voor de individuele noden van de leerlingen. Regelmatige communicatie met de ouders behoort tot de standaardprocedure. Zowel over attitudinale als emotionele aspecten wordt uitgebreid verslag uitgebracht, maar vakinhoudelijke aspecten voor Frans komen minder aan bod. Naast de formeel vastgelegde procedure (met klassenraden, zorgfiches, meldingsfiches en dergelijke) is er ook veelvuldig informele communicatie, ook over de vakspecifieke werkpunten van de leerlingen. Het systematisch in kaart brengen van het competentieniveau van de leerlingen voor Frans behoort nog niet tot de standaardpraktijk binnen de vakgroep.

##### **Doelenselectiefase**

*Evenwichtig aanbod  
Doelenkaders  
Horizontale en verticale  
afstemming*

Over het algemeen nemen de leraren het leerplan als uitgangspunt voor de doelenselectie en het lesaanbod, hoewel er duidelijk individuele verschillen zijn. De jaarplanning van een aantal leraren getuigt van een doorgedreven kennis van de letter en de geest van de leerplandoelen, waarbij taaltaken een centrale plaats innemen. De vakgroep Frans heeft de afgelopen jaren een weg afgelegd inzake de toepassing van deze inzichten en de afstemming van het lesaanbod op de leerplandoelen. Dit proces heeft tot aanzienlijke bijstellingen in de lespraktijk geleid in de richting van competentiegericht onderwijs. Toch zijn nog relictten van een kennisgerichte aanpak zichtbaar in de lessen, waardoor de ruimte voor de structurele inoefening van een aantal vaardigheden soms in het gedrang komt. Uiteraard spreken en luisteren de leerlingen in de les, maar het doelgericht inoefenen van deze vaardigheden wordt minder ingepland in de lesactiviteiten. Ook de doelen rond de gespreksvaardigheden, die bij uitstek een uitdaging vormen voor de leerlingen van het type negen, krijgen een minder belangrijke plaats in het lesaanbod, zonder dat daar uitdrukkelijk voor gedispenseerd wordt.

De leraren bieden de grammaticale en lexicale leerinhouden meestal geïntegreerd aan in functionele, realistische contexten. Positief is ook dat de afstemming van de onderwijspraktijk op de individuele noden van de leerlingen een uitgangspunt vormt.

Een aantal leraren besteedt aandacht aan de verticale integratie van de leerstof en lesactiviteiten. Voor de vaardigheden is deze systematiek over de graden heen nog in ontwikkeling. Het verschil in benaderingswijze is niet te verantwoorden door de verschillende onderwijstypes.

## **Vorbereidingsfase**

*Planning*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Infrastructuur en uitrusting*  
*Vakgroepwerking*

De leraren maken gebruik van leerboeken en eigen cursusmateriaal, desgevallend aangepast aan de specifieke noden van de doelgroep. Soms dient het leerboek echter nog overwegend als leidraad voor de lesactiviteiten. In andere gevallen hindert het gebrek aan planmatig werken de leerplanrealisatie.

Het belang van functionele taaltaken neemt gaandeweg toe. De opdrachten zijn meestal gevarieerd en spelen in op de specifieke leermoeiijkheden van de leerlingen. Het onderwijsleergesprek komt veelvuldig voor, maar ook alternatieve werkvormen worden uitgetroebd. Waar mogelijk worden de leerlingen zelfstandig aan het werk gezet. De leraren zoeken methodes om activerende werkvormen toe te passen. Er zijn extramurale activiteiten, maar in het kader van de lessen Frans zijn die eerder beperkt.

Een aantal lokalen zijn aangekleed met materiaal dat verwijst naar het Frans of de Franse cultuur. De ICT-middelen in de taalklassen zijn beperkt, wat het uitwijken naar een computerklas noodzakelijk maakt en de realisatie van de ICT-doelstellingen bemoeilijkt.

Op schoolniveau zijn er een aantal afspraken over de talen heen, onder meer over evaluatie. De organisatiewijze van de vakgroepen, waardoor er niet elk jaar een actieve werking is voor elk leerjaar van elk vak, hindert echter de continuïteit van de aanpak. Het delen van inzichten met de andere moderne vreemde talen en het verdelen van het werk met vakgroepen die dezelfde of gelijkaardige leerplandoelen moeten realiseren, is nog beperkt, maar neemt gaandeweg wel toe. Binnen de eerste graad Frans is er een actieve samenwerking met de A-stroom. Anderzijds wordt de cohesie in de B-stroom enigszins gehinderd door het verschil tussen de onderwijstypes te benadrukken.

## **Uitvoeringsfase**

*Methodiek en werkvormen*  
*Individualisatie en differentiatie*

De lesaanpak is kwaliteitsvol en vormt een goede basis voor de nodige individualisatie, differentiatie en het geven van aangepaste begeleiding tijdens de lessen. Het beheersingsniveau van het Frans is algemeen genomen relatief hoog. De leraren trachten maximaal de doeltaal te hanteren. Soms schakelen ze nog over op het Nederlands. De leerlingen onderling spreken doorgaans geen Frans. Het ontwikkelen van uitwijkstrategieën (in plaats van te vertalen) wordt bijgevolg minder ingeoefend.

Er is oog voor individuele en vakgebonden remediëring en een maximale afstemming van de lesactiviteiten op het competentieniveau van de leerlingen. De orthodidactische aanpak is goed. Het lerarenteam maakt gebruik van een gamma aan begeleidingsmaatregelen, waaronder herhalings- en uitbreidingsoefeningen, de OVUR-methode (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren), mindmaps, extra uitleg, sticordmaatregelen en dergelijke meer. Dispenseren is de uitzondering.

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Evaluatiefase</b>                   | Er zijn een aantal schoolbrede afspraken over frequentie, inhoud en rapportering van de evaluatiepraktijk. Ook de visie om – conform de leerplannen – de competenties als basis van de beoordeling op te vatten, werd schoolbreed gecommuniceerd en besproken.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <i>Visie en afspraken</i>              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Systeem of instrument</i>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Gelinkt aan doelen/diagnostisch</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Valide</i>                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Evenwichtig en representatief</i>   | Hoewel het lesaanbod in het algemeen zo goed mogelijk op de leerplandoelen wordt afgestemd, biedt de huidige evaluatiepraktijk onvoldoende garantie op een valide beoordeling van het competentieniveau van de leerlingen. Voor de talen is er een duidelijke transitie merkbaar, maar de evaluatie hinkt achter op het lesaanbod. Een groot aantal leerplandoelen krijgt onvoldoende gewicht in de eindbeoordeling. Er is een overwicht in de punten van de kenniscomponent, wat het globale vaardigheidsbeeld vertekent. De beoordeling van contextloze of -arme vertalingen en pseudo-geïntegreerde of geïsoleerde grammaticale kennis krijgen een te groot gewicht, ten nadele van de productieve en receptieve vaardigheden. Vooral spreken en gespreksvaardigheden zijn ondergewaardeerd. Ook de formele beoordeling van de luistervaardigheid is onvoldoende. Binnen de schrijfvaardigheid krijgt de grammaticale component dan weer een groot aandeel. |
| <i>Transparantie en normering</i>      | Positief is het veelvuldig toetsen bij een aantal leraren en de zorg voor de toetsing en feedback en de transparantie van de puntenverdeling. Er verschijnen ook meer en meer evaluatieroosters met objectieve normen en cesuren. Procesevaluatie is op dit ogenblik zeer beperkt. Zelfevaluatie komt voor, maar de criteria zijn nog niet altijd afgestemd op de leerdoelen. De rapportering is stimulerend, meestal weinig remediërend.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <i>Overgangscriteria</i>               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Procesevaluatie</i>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Rapportering</i>                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                        | De leraren zijn zich bewust van de mogelijkheden om – taal- en graadoverschrijdend – de nodige bijsturingen in de evaluatie van de taalcompetenties uit te werken.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

#### **4.1.1.3 Opleidingsvorm vier: maatschappelijke vorming in Graad 2 Kantoor (leerplanD/2014/7841/027)**

##### **Voldoet**

Alle leerplancomponenten en vaardigheidsdomeinen in het onderwijs- en leerproces komen aan bod. De doelstellingen met betrekking tot ondersteunende basisvaardigheden worden in de planningen opgenomen. De evaluatiepraktijk is voldoende valide. Er is voldoende aandacht voor het vaardigheidsgericht handelen en de ontwikkeling van het leerproces. Het gehanteerde proces van handelingsplanning vormt de aanzet voor de afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Beginsituatiebepaling</b> | Het inschrijvingsverslag bevat heel wat gegevens over de leerling op medisch, sociaal, psychologisch en pedagogisch vlak. Bij de diagnostische fase, die steunt op eerder verworven gegevens om de beginsituatie, onder meer ook voor taalvaardigheid, te kunnen vaststellen, worden naast de leraren ook het paramedisch personeel betrokken. Alle gegevens vinden hun neerslag in het leerlingvolgsysteem en dienen als basis voor de geregelde besprekingen in de klassenraad. Voor de leerlingen die reeds het vorige schooljaar op de school verbleven, ligt de nieuwe beginsituatie grotendeels vast op basis van de klassenraad van het einde van het vorige schooljaar. |
| <i>Beeldvorming</i>          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <i>Functionele neerslag</i>  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <i>Actualisering</i>         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |



|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Doelenselectiefase</b> | <p>Op basis van de opvoedings- en onderwijsbehoeften van de individuele leerling wordt de klassamenstelling doorgevoerd. De leerlingen zitten in homogene niveaugroepen die pedagogisch didactisch via groepsaankpak worden benaderd. Bij de selectie van de ontwikkelingsdoelen voor de klasgroep baseert men zich op de leerplandoelstellingen. Dwarsverbanden, relaties en transfermogelijkheden tussen de vakken op niveau van de doelen is eerder beperkt. Het open, meer projectmatig werken komt voorlopig nog te weinig aan bod. Voor de verticale afstemming van de doelen wordt veeleer uitgegaan van de opbouw die bij het volgen van de opeenvolgende graadleerplannen kan bereikt worden, eerder dan een doelenselectie en de consecutieve afstemming die gebaseerd is op de noden uit de individuele handelingsplannen. Het orthopedagogisch handelen wordt afgesteld op de schoolvisie.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Vorbereidingsfase</b>  | <p>De planningsdocumenten verwijzen relatief weinig naar de handelingsplannen. Elke leraar plant autonoom de voortgang van het leerproces en het beheersingsniveau van de ontwikkelingsdoelen. Er worden graadoverstijgend inhoudelijk afspraken gemaakt om overlappingsen te vermijden.</p> <p>De planningsdocumenten tonen wel dat er voldoende inspanningen geleverd worden om de leerlingen voor te bereiden op sociaal-maatschappelijke integratie in een complexe samenleving. Leerwerkboeken bieden daartoe voldoende ondersteuning, maar het logisch redeneren wordt ook gestimuleerd door te werken vanuit reële contexten. Om het beheersingsniveau van de leerlingen op het vlak van functionele taalvaardigheid en functionele tekstgeletterdheid te stimuleren kan nog meer vak- en graaddoorbrekend via een gezamenlijk geplande aankpak gewerkt worden. Invuldidactiek stimuleert onvoldoende een gradueel ontwikkelde zelfstandigheid en ook de gerichte aandacht voor taakspanning ontbreekt voorlopig nog. De thematische aankpak en de leerinhouden tonen wel de betrokkenheid van leerlingen bij tijd en ruimte en actualiteit. De thema's sluiten steeds aan bij de concrete leefwereld van de leerlingen, maar de persoonlijke inbreng van de leerlingen hierbij is erg beperkt. Nog te weinig leren de leerlingen zelf informatie selecteren en verwerken. Uit de leerlingen-documenten blijkt dat kennis steeds in zinvolle en bruikbare contexten aangereikt wordt met aandacht voor de transferwaarde. De aankpak getuigt van aandacht voor binnenklasdifferentiatie.</p> <p>Tempoverschillen kunnen opgevangen worden door extra opdrachten die per thema aansluiten. In de vakgroep bestaan er afspraken rond het gebruik van lees- en schrijfkaders. Taken en toetsen worden gemaakt op basis van de OVUR-methode. Leren leren wordt volgens het schoolbreed uitgewerkt vierstappenplan begeleid. Leerlingen met geattesteerde leermoeilijkheden zijn gekend en kunnen gebruik maken van aangepaste maatregelen. Het schoolbeleid zorgt er door de planning van de leslokalen wel voor dat het vak in een voldoende aan de doelgroep aangepaste leeromgeving kan gegeven worden, maar het niet beschikken over naslagwerken en actualiteitsbronnen is zeker een rem op de actieve participatie van leerlingen.</p> |

## **Uitvoeringsfase**

*Planmatige aanpak*

*Flexibiliteit*

*Methodiek en werkvormen*

*Individualisatie en differentiatie*

In de tweede graad worden voor maatschappelijke vorming (mavo) de domeinen tijd en ruimte, functionele informatieverwerking, maatschappelijk en ethisch bewustzijn, functionele taal- en rekenvaardigheid en organisatiebekwaamheid evenwichtig en inhoudelijk op een voldoende beheersingsniveau aangeboden. De leerstof wordt verwerkt in een gesloten onderwijssituatie. De begeleiding van het leerproces vindt plaats in de klas door het stellen van leervragen die leerlingen activeren om na te denken, hun gedachten te formuleren en bewust te worden van wat ze leren. In de beide leerjaren is er aandacht voor leren leren. Het leerwerkboek bepaalt overwegend de lesstructuur, zowel naar vorm als naar inhoud. De geformuleerde opdrachten worden door de leerlingen vaak zelfstandig ingevuld en daarna klassikaal verbeterd of besproken. De formulering van de opdrachten biedt de doelgroep houvast, maar dit vormt vaak een rem voor de ontwikkeling van het zelfgestuurd leren. Er zijn verschillende ICT-opdrachten, maar de leerlingen worden te zelden uitgedaagd om onder begeleiding of zelfstandig relevante en toegankelijke informatie te vinden, kritisch te selecteren of zelfstandig te gebruiken. In de begeleiding van het leerproces kan de rol van de leraar als coach van het zelfstandig leerproces zeker nog beter ingevuld worden. Een beperkt aantal ervaringsgerichte activiteiten onderbouwt de leerplanrealisatie. De georganiseerde projecten bestrijken wel – zij het niet altijd doelbewust – een brede waaier aan vakgebonden en vakoverschrijdende doelstellingen. Het ervaringsverslag van de leerlingen van de afdeling type zes vormt hier ondermeer een mooi voorbeeld van. Positief voor de leerplanrealisatie zijn de vertrouwenwekkende en motiverende omgang met de leerlingen, de gestructureerde aanpak en het schoolbetrokken engagement van de leraren. De bereidheid tot reflectie, de openheid voor externe evaluatie en de aanwezigheid van goede praktijkvoorbeelden zijn signalen van een interne dynamiek.

## **Evaluatiefase**

*Visie en afspraken*

*Systeem of instrument*

*Gelinkt aan*

*doelen/diagnostisch*

*Valide*

*Evenwichtig en representatief*

*Transparantie en normering*

*Overgangscriteria*

*Procesevaluatie*

*Rapportering*

De evaluatiescore wordt gevormd door het totaal van de punten die behaald werden op taken en toetsen. Er wordt geopteerd voor procesevaluatie in de vorm van permanente evaluatie, maar in realiteit is veeleer sprake van gespreide productevaluatie. Alleen in type zes wordt naast taken en toetsen nog voor examens geopteerd. Er bestaat een toetsenkalender.

De vormgeving van taken, toetsen en examens is zeer verzorgd. De vraagstelling is helder en ligt steeds in het verlengde van het leerproces.

Leerlingen weten zeer goed wat ze moeten kennen en kunnen.

Toch houdt de evaluatiepraktijk nog te weinig rekening met de in het leerplan opgenomen kenmerken en normen van de leerlingenevaluatie. De summatieve evaluatie gebeurt wel vanuit vooropgestelde doelen, maar deze zijn overwegend cognitief gericht. De formatieve evaluatie is gericht op het in kaart brengen van de vaardigheden, maar komt in het geheel van de beoordeling nog te weinig tot haar recht. Het is niet steeds duidelijk in welke mate in het leerproces rekening wordt gehouden met de aanwezige verschillen in voorkennis en vaardigheden, talenten en attitudes van leerlingen. Schriftelijke feedback is in de leerlingennotities heel erg beperkt terug te vinden. Dit bemoeilijkt de actieve betrokkenheid bij het leerproces, zowel door de leerling als door de ouders.

#### **4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?**

De busoschool Spermalie deelt haar campus met het Multifunctioneel Centrum en met een school voor buitengewoon basisonderwijs. De organisatie van de Bewoonbaarheid, Veiligheid en Hygiëne is gedeeltelijk in transitie omdat de school zich in een campusbreed organisatorisch veranderingsproces bevindt. Voor de realisatie van het dit-beleid werkt de school intens samen met de preventieadviseur en de technische dienst van het Begeleidingscentrum. Voor hun beleid inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne werken ze met eenzelfde beheersysteem. Dat maakt een doeltreffend beheer mogelijk van alle verplichte controles en de planmatige aanpak van verbeteringen. De lokale preventieadviseur staat in voor het dagelijks veiligheidsbeleid in de school.

Het is de bedoeling dat een overkoepelend Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) gemeenschappelijk voor de scholen wordt opgericht. Momenteel zijn er binnen de campus twee CPBW's. Het Comité van de school speelt voldoende zijn rol in het beleid. Er wordt frequent overleg gepleegd met de voltallige vertegenwoordiging van elke geleding.

De school beschikt over een globaal preventieplan en een jaaractieplan. Het jaaractieplan is gefilterd uit het globaal preventieplan dat zelf deel uitmaakt van het masterplan. Het document biedt een gefaseerde voorstelling van het beleid inzake veiligheid en hygiëne. Er is een begroting opgenomen en de uitvoering verloopt in grote mate zoals in het jaaractieplan is aangegeven. De financiële middelen worden ingezet voor zowel herstellings- als verbeteringswerken.

De preventieadviseur baseert zich op uitgevoerde risicoanalyses en de bevindingen van de externe en interne diensten. Hij kanaliseert alle uit te voeren ingrepen naar de onderhoudsdienst. Er is een werkgroep klaslokalen opgericht met het oog op optimalisering en opvolging.

De school voorziet in een onthaalbrochure met aandacht voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, maar de preventieadviseur is vragende partij voor een forum, zoals een vast onderdeel in de personeelsvergaderingen, om nog meer betrokkenheid bij het personeel te creëren.

De rol van de preventieadviseur is opgenomen in de aankoopprocedure. De school volgt deze procedure correct. De preventieadviseur viseert de bestelformulieren systematisch.

De school doet een beroep op externe organisaties voor alle verplichte controles. De periodiciteit van de controles door de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk worden heel strikt gevolgd. De rondgang door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer wordt gezien als onderdeel van de cyclische bijsturing. De bevindingen worden door het CPBW doorgenomen en de opmerkingen dienen als uitgangspunt voor het jaaractieplan. We stellen vast dat de school aan de slag gaat met de belangrijkste opmerkingen uit de verslagen.

Het brandpreventieverslag dateert van 2008 maar toont geen belangrijke opmerkingen. Gezien de vernieuwde verwarmingsinstallatie wacht de school op een nieuw brandweerverslag. Tijdens de doorlichting waren de evacuatiewegen vrij. Inzake brandpreventie is er een interventieploeg samengesteld bestaande uit leraren/ondersteunend personeel die bij eventuele problemen op dit moment niet bij de leerlingen betrokken zijn.

De school heeft een grote inspanning gedaan om de opmerkingen uit het keuringsverslag van de laagspanningsinstallatie op te lossen.

De lift heeft een geldig keuringsbewijs en ook de keuring van de turntoestellen verloopt nauwkeurig. De ladders die in de school aanwezig zijn, staan niet allemaal in het beheersysteem.

Uit het verslag van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen volgt dat de school ook in orde is op het vlak van goede hygiëne-praktijken en de manier waarop zij levensmiddelen bewaart.

Het ophalen van resten van gevaarlijke producten gebeurt door een erkend bedrijf.

De school maakt systematisch een update van de asbestinventaris op, bij vermoeden van de aanwezigheid van asbest, of bij de start van grotere onderhouds- of renovatiewerken.

Tijdens de doorlichting bezocht de onderwijsinspectie niet alle lokalen van de campus. De bewoonbaarheid en de veiligheid in de meeste lokalen op de campus is goed. Het comfort en de veiligheid voor leerlingen en personeel en de leerprestaties staan steeds voorop. De school is nagenoeg helemaal bereikbaar voor personen met een beperkte mobiliteit. Er is ook een aangepast toilet.

De buitenspeelplaats is groot genoeg voor het leerlingenaantal. De turnzaal doet dienst als overdekte speelplaats.

De kleinere tekorten (rommel in een bepaalde gang, houten panelen op de speelplaats, weinig flesjes in de wetenschapsklas zonder etiket, een product zonder datumaanwijzing in het vriesvak van de didactische keuken ...) die de onderwijsinspectie tijdens haar rondgang opmerkte, kunnen systematischer opgespoord worden door een regelmatige preventieve rondgang.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

#### 4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarde                                                                                                                                                                        |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)                                                                                                     | ja |
| Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)                                                                       | ja |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40) | ja |

## 4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                                                                                                           |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)</b>                                                                                                           | neen |
| • de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies                                                                                                                                  | ja   |
| • de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen                                                                                                                                                               | ja   |
| • de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's                                                                                           | ja   |
| • de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen                                                                                            | ja   |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                                                       | ja   |
| • de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake                                                                                                                                                                      | neen |
| • de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum                                                                                                                                                     | ja   |
| • de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens | ja   |
| • de organisatie van de leerlingenevaluatie                                                                                                                                                                                       | ja   |
| • de lokale leefregels                                                                                                                                                                                                            | ja   |
| • de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie                                            | ja   |
| • de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring                                                                                                                                                 | ja   |
| • engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen                                                                                                                                                             | ja   |
| • bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school                                                                                                                                  | ja   |
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)</b>                                                                                                                                   | ja   |
| <b>Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)</b>                                              | ja   |
| <b>Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)</b>                                                                                                              | ja   |
| <b>Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)</b>                        | ja   |
| <b>Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)</b>                                                                                                   | ja   |
| <b>Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)</b>                                                                                                                | ja   |
| <b>Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)</b>                                                                                                                              | ja   |

## 5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 5.1 Aanvangsbegeleiding

- Doelgerichtheid** De aandacht voor de doelgerichtheid van de aanvangsbegeleiding blijkt uit een duidelijke procedure die uitgewerkt is voor beginnende leraren en stagiairs. Het is de bedoeling om nieuwe personeelsleden zo snel mogelijk te integreren in de eigenheid van de school en de doelgroep. Er is daarbij zowel aandacht voor de medewerkers die ingeschakeld worden in de school als voor de medewerkers die de GON-begeleiding zullen uitvoeren.
- Ondersteuning** De school ontwikkelde een kwaliteitsvolle procedure voor de aanvangsbegeleiding van nieuwe personeelsleden. Er is een mentor voor zowel de (mensen die in de school werken) als voor de externe medewerkers (GON-begeleiders). Nieuwe medewerkers worden intensief begeleid door een mentor en door vakcollega's. Naast een onthaalbrochure met voornamelijk praktische informatie is er ook nog aanvullende informatie over de specifieke aanpak van de verschillende doelgroepen in de school. Maandelijks komen alle nieuwe personeelsleden samen onder begeleiding van de mentor voor intervisie. De orthodidactische en handelingsplanmatige aanpak wordt opgevolgd door de orthopedagogen, die na klasbezoeken waardevolle suggesties kunnen doorgeven. De mentor kan op vraag eveneens een ondersteunend klasbezoek doen. De directeur voert functioneringsgesprekken met nieuwe medewerkers. Deze krijgen ook allen een vormingspaspoort dat een overzicht geeft van alle gevolgde en te volgen vormingen over de specifieke aanpak van de drie doelgroepen binnen de school. Dit toont aan dat de school veel aandacht heeft voor de ondersteuning van de aanvangsbegeleiding.
- Doeltreffendheid** Alle nieuwe medewerkers worden informeel en formeel bevraagd over de effectiviteit van de aanvangsbegeleiding van de school. Er wordt geregeld onderzoek gevoerd naar de tevredenheid van de begeleiding. De conclusies van dit onderzoek worden toegepast. De school onderzoekt op die wijze de eigen aanpak en de effecten ervan op de werking. Nieuwe personeelsleden geven aan zeer tevreden te zijn over de wijze waarop ze in deze school begeleid en opgevolgd worden.
- Ontwikkeling** Uit de degelijke procedure en de vele ondersteunende documenten blijkt dat de school de voorbije jaren veel aandacht besteedde aan de verdere ontwikkeling van dit proces. De school maakte daarbij gebruik van de uitwisseling van ideeën en ervaring met andere scholen. De mentor legt contacten met een Hogeschool om op die wijze nieuwe tendensen en inzichten op de voet te kunnen volgen.

## 5.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De aandacht voor een gezamenlijke doelgerichtheid met betrekking tot het proces van handelingsplanning op schoolniveau is nog te beperkt. Er is geen visie op leerbegeleiding over de opleidingsvormen en doelgroepen heen. Er bestaan visieteksten op bepaalde deelaspecten van dit proces, maar de samenhang ontbreekt nog. Vooral voor de opleidingsvormen een en twee is het hanteren van een kwaliteitsvolle handelingsplanning om het volledige curriculum te bepalen nog te weinig het algemene uitgangspunt.
- Ondersteuning** Er zijn niet voor alle werkingen binnen de school transparante afspraken en richtlijnen met betrekking tot het proces van handelingsplanning. Daardoor is het niet voor iedereen duidelijk welke verantwoordingsdocumenten er moeten zijn en wat de inhoud hiervan moet zijn. Het al dan niet kwaliteitsvol opstellen van planningsdocumenten wordt nog te veel overgelaten aan de inschatting van de personeelsleden zelf. Dit wordt door de schoolleiding nog onvoldoende opgevolgd en bijgestuurd waar nodig.
- Doeltreffendheid** Er is binnen de verschillende werkingen van de school het besef dat dit proces verbeterd kan worden, maar de snelheid waarmee daarvoor acties ondernomen worden is zeer verschillend. De school bevindt zich momenteel in een transitie naar een verbeterd gebruik van de digitale platformen, maar iedere afzonderlijke werking maakt daar verschillend gebruik van. Daardoor is het op schoolniveau ook zeer moeilijk om een duidelijk beeld te krijgen op de doeltreffendheid van dit proces. De nodige verantwoordings- en planningsdocumenten staan nu versnipperd over de verschillende platformen verspreid.
- Ontwikkeling** Er zijn voldoende intenties om de handelingsplanning te optimaliseren, maar nog niet iedere werking binnen de school staat hierin even ver. De deskundigheid van het voltallige schoolteam op dit vlak kan zeker nog verhoogd worden. Er wordt momenteel te weinig interne deskundigheid op dit vlak gedeeld. Vooral over de doelgroepen heen worden te weinig inzichten met elkaar gedeeld. Ook de kennis van de uitgangspunten en visies achter de leerplannen voor opleidingsvorm vier en de ontwikkelingsdoelen voor de opleidingsvormen een en twee is nog te beperkt.

## 6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

**Leiderschap** De beide scholen worden geleid door een algemeen directeur die het pedagogische beleid opvolgt en een adjunct-directeur die de administratie en logistiek voor zijn rekening neemt. De adjunct-directeur is nog maar pas in dienst waardoor dit gezamenlijk aangestuurd beleid nog in een ontwikkelfase zit. De volgende jaren zal dit verder geoptimaliseerd worden. De school begeleidt meer dan 500 leerlingen in het gewoon onderwijs (geïntegreerd onderwijs of GON). De opvolging en aansturing van de GON-begeleiders gebeurt door de algemeen directeur en het kernteam geïntegreerd onderwijs.

Er is een overzichtelijk organogram met duidelijk uitgewerkte beleidsstructuren. Daarbij heeft de school vanuit de opdrachtsverklaring van de Kade gekozen voor een verticale structuur waarbij de respectieve doelgroepen als uitgangspunt gelden. Dit staat haaks op de onderwijsstructuur van het buitengewoon secundair onderwijs waarbij het onderwijs onderverdeeld is in verschillende opleidingsvormen. De opleidingsvormen groeperen leerlingen volgens hun mogelijkheden en hebben allen een verschillende einddoelstelling. Door de verticale beleidsstructuur van afdelingen per doelgroep of type blijkt dat in elke afdeling leerlingen onderwijs volgen in verschillende opleidingsvormen. Dit creëert een grote uitdaging voor de afdelingcoördinatoren en de orthopedagogen en maakt de aansturing complex. In de praktijk blijkt dat door deze werking waardevolle inzichten van de ene doelgroep niet gedeeld worden met de andere omdat de werking volledig anders opgebouwd is. Deze afdelingsstructuur met gedeeld leiderschap werkt uiteindelijk contraproductief. De schoolwerking van elke opleidingsvorm is te versnipperd en wordt onvoldoende aangestuurd door het schoolbeleid. Het orthodidactisch handelen van leraren wordt opgevolgd door de orthopedagoog en het afdelingshoofd. Toch blijkt de handelingsplanmatige aanpak nog onvoldoende uitgewerkt binnen alle afdelingen. Er blijken grote verschillen te zijn tussen de vorm en de kwaliteit van de handelingsplanmatige aanpak. Het is voor de leidinggevenden tot nu toe nog onduidelijk hoe ze de wettelijke ontwikkelingsdoelen binnen opleidingsvorm een en opleidingsvorm twee kunnen implementeren vanuit een gelijkgerichte visie.

Het schoolbeleid zet sterk in op ondersteunende relaties waarbij samenwerken gestimuleerd wordt en er gestreefd wordt om collegialiteit en autonomie in balans te houden. Toch blijkt dat in de realiteit de gezamenlijke doelgerichtheid binnen het schoolteam nog onvoldoende gerealiseerd wordt. Vele personeelsleden werken volgens eigen inzichten en verworvenheden wat de kwaliteit niet positief beïnvloedt. Het schoolbeleid heeft tot nog toe hierop onvoldoende vat. Er is nog geen geïntegreerd beleid waarbij niet alle personeelsleden zich verantwoordelijk voelen voor zaken die hun eigen opdracht overstijgen.

De schoolleiding heeft al vele informele functioneringsgesprekken gevoerd, maar is nog steeds niet in orde met de regelgeving rond evaluatie van medewerkers. Door het ontbreken van deze formele gesprekken wordt de kans gemist om een breed gedragen beleid te voeren met inbreng van alle medewerkers. Het schoolbeleid heeft de intentie om op korte termijn dit kwaliteitsvol aan te pakken.

- Visieontwikkeling** Op het digitaal platform zijn vele visieteksten terug te vinden. Door de doelgroepspecifieke werking binnen elke opleidingsvorm worden verschillende visies toegepast binnen de school. De coherentie tussen de verschillende visies is voorlopig nog onduidelijk. Dit belemmert een kwaliteitsvolle gezamenlijke doelgerichtheid en aanpak.  
De school heeft een kwaliteitsvol beleidsplan met prioriteiten op korte en lange termijn. Daaruit blijkt dat de school de intentie heeft om de handelingsplanmatige aanpak verder te optimaliseren.
- Besluitvorming** Alle wettelijke inspraakorganen zijn aanwezig. De communicatie binnen deze wettelijke organen verloopt niet altijd optimaal. Daarnaast zijn er nog vakwerkgroepen, schoolwerkgroepen en themagroepen die beperkt in de tijd of over meerdere schooljaren bepaalde onderwerpen uitwerken. Op die wijze tracht het schoolbeleid vanuit een gedeeld leiderschap de besluitvorming bij de basis te laten ontwikkelen, zodat de conclusies breed gedragen worden. Toch blijkt dit in de praktijk nog niet altijd ten volle gerealiseerd omwille van de grote verscheidenheid van meningen en opinies.
- Kwaliteitszorg** De zorg voor de kwaliteit van het onderwijs is nog volop in ontwikkeling. Voor bepaalde deelaspecten is er een duidelijke kwaliteitsbewaking. De zorg voor de aanvangsbegeleiding en de bevraging van de ouders zijn daarvan voorbeelden. Toch blijkt de school nog niet op een systematische en integrale wijze te werken aan kwaliteitsbewaking wat nochtans de decretale opdracht is. De aandachtspunten van externe audits (zoals de vorige doorlichting) zijn nog onvoldoende aangepakt. Het reflectief, responsief en innovatief vermogen meer tot uiting laten komen is dan ook een werkpunt.

## **7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL**

### **7.1 Wat doet de school goed?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- het werkplekleren in opleidingsvorm een.

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- de aandacht voor de doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid en ontwikkeling van de aanvangsbegeleiding.

#### **Wat betreft het algemeen beleid**

- de aandacht voor gedeeld leiderschap;
- de inzet op ondersteunende relaties waarbij samenwerken gestimuleerd wordt.

### **7.2 Wat kan de school verbeteren?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- het betrekken van alle leden van de hiërarchische lijn bij het beleid 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne '.
- de opvolging van de implementatie en de doeltreffendheid van de VOET op klasniveau ;

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- de gelijkgerichtheid in de handelingsplanmatige aanpak;
- de aandacht voor de doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid en ontwikkeling van de handelingsplanmatige aanpak op schoolniveau.

#### **Wat betreft het algemeen beleid**

- het versterken van de gezamenlijke doelgerichtheid vanuit een gerichte controle, opvolging en ondersteuning;
- het uitvoeren van functionerings- en evaluatiegesprekken om een breed gedragen personeelsbeleid te verkrijgen met de inbreng van alle medewerkers;
- het nastreven van een grotere coherentie tussen de verschillende visieteksten en doelgroepen ;
- het nastreven van doeltreffende communicatie;
- de aandacht voor de kwaliteitsbewaking.

### **7.3 Wat moet de school verbeteren?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- het handelingsplanmatig nastreven van de einddoelstelling van opleidingsvorm een;
- de evaluatiepraktijk in OV4 voor Frans in de B-stroom;

## 8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen voor

| Opleidingsvorm 1                                | Algemene en sociale vorming |                    |
|-------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------|
| Opleidingsvorm 1                                | x                           |                    |
| Opleidingsvorm 4                                | Basisvorming                | Specifiek gedeelte |
| Graad 1 B                                       | Frans                       |                    |
| Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding | Frans                       |                    |

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **05-02-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018 ), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

### GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

## 9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur    |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
|                                                                   |                                       |
| <b>Cathy MOELANTS</b><br>de inspecteur-verslaggever               | <b>Kristof SPRUYT</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                       |